

3 september 2017 (opening winterwerk)

LEER ONS BIDDEN

Lukas 11, 1 t/m 13

Bidden is eigenlijk iets heel gewoons binnen een christelijke gemeente, een gewoonte, soms zelfs een uitgesleten gewoonte wat misschien haast gedachteloos gebeurt.

Aan de andere kant wordt bidden in dezelfde christelijke gemeente helemaal niet als gewoon ervaren. Hangt er soms een pijnlijke stilte als er in de kring wordt gevraagd wie de avond wil afsluiten met gebed. Of heb je van jezelf het idee dat je gebeden altijd op hetzelfde neerkomen, 'je bidt elke dag hetzelfde riedeltje'. Of nog dieper en ingrijpender: je ervaart bidden als iets heel lastigs, omdat het zo'n eenrichtingsverkeer lijkt, je bidt op sommige momenten misschien de stukken ervan af..., maar je krijgt maar geen antwoord. Bidden is voor een christelijke gemeente zo gewoon en vanzelfsprekend..., maar onder de oppervlakte schuilen er heel wat vragen... en soms ook teleurstellingen.

Ook als je even de praktische vragen over het hoe en wat van het bidden loslaat en vanaf een afstandje naar het bidden kijkt, dan zijn er ook heel wat lastige vragen over het gebed te stellen. Dat wat in de kerk zo heel gewoon lijkt te zijn, is eigenlijk heel vreemd als je erover nadent. Ik citeer een van de grootste theologische denkers uit de Middeleeuwen, Thomas van Aquino. Thomas somde in zijn typisch middeleeuwse betoog een aantal argumenten op waarom het bidden eigenlijk heel vreemd is. Hij schrijft:

(1) In het bidden zeggen wij iets tegen de alwetende God. Maar waarom doen wij dat? Als alwetende God weet Hij toch al lang wat wij Hem willen zeggen? (Tja, waarom moet je iets vragen, als God precies weet wat jij wilt hebben en wat jij nodig hebt?) ... En *(2): met het gebed willen we God, Gods wil beïnvloeden. Maar God is toch onveranderlijk?* Met andere woorden: als God de eeuwige God is, zo hoog, zo heilig, onveranderlijk... hoe denken wij kleine mensjes dan met ons gebedje Gods doen en laten te beïnvloeden? Trouwens: vaak spreken onze gebeden elkaar ook nog tegen. De een bidt hiervoor en de ander bidt voor precies het tegenovergestelde. Zou God naar al die miljoenen verschillende gebeden luisteren en op basis daarvan handelen, veranderen, wonderen geven enz.? En het laatste argument van Thomas waarom bidden eigenlijk heel vreemd is: *(3) Iemand iets geven zonder dat hij het vraagt, dat zou toch ruimhartiger zijn?* Ik vertaal het even in mijn eigen woorden: spontaan een cadeau van je vrouw ontvangen, is mooier dan iets eindelijk van je vrouw ontvangen waar je al tien keer een stille hint voor hebt gegeven en waar je drie keer expliciet om hebt moeten vragen. Nu als God vol van goedheid is – en dat is Hij! – dan is het toch mooier dat Hij Zelf iets geeft, dan dat Hij daar door ons weken, misschien wel jaren om moet worden gevraagd? Waarom zou God al dat vragen, smeken, bidden nodig hebben?

Nou, ik weet niet wat u van deze middeleeuwse argumentatie vindt, maar wat ik wil aangeven: bidden wordt als iets heel gewoons ervaren, maar is vaak lastiger en ook vreemder dan het lijkt. En dit zeg ik niet om het allemaal ingewikkelder te maken dan het is..., nee, ik wil u en jou in de preek meenemen naar het begin: *wat is bidden dan precies?*

We gaan daarom nu proberen om onder al die laagjes van vragen en vreemdheid de kern terug te vinden van wat nu ten diepste bidden is. Want als wij *dat* gevonden hebben, dan zijn wij ook weerbaar tegen al die vragen en teleurstellingen die je soms op de weg van je bidden tegen kan komen. ... We gaan vanaf vandaag daarom een winterseizoen met elkaar nadenken over het gebed, maar

vandaag zoeken wij eerst de kern van het bidden op: *wat is bidden precies? Waarom zouden wij überhaupt bidden?*

De discipelen van Jezus wilden van Jezus het bidden leren. Op een dag – zo begon onze Bijbellesing – stelden zij de Here Jezus een vraag, ze deden Hem een verzoek: 'Heer, leer ons bidden.' Ze zeiden het iets uitgebreider: 'Heer, leer ons bidden, zoals ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft.' ... Het was in die tijd heel gebruikelijk dat een geestelijke leraar, een rabbi, de leerlingen die hij om zich heen had verzameld een gebed aanleerde. Blijkbaar had Johannes de Doper dat ook aan zijn leerlingen gedaan. En Jezus' leerlingen, van wie ook enkelen eerst leerlingen zijn geweest van Johannes de Doper, vroegen dit nu ook aan Jezus.

Waarom wilden zij van Jezus bidden leren? Vanwaar deze plotselinge vraag? Zou het zijn – dat klinkt een beetje oneerbiedig, maar zo bedoel ik het niet – zoals bij elke voetbalclub: iedere club heeft zijn eigen clublied, waarin men zich verbonden met elkaar voelt en zich onderscheidt van de andere clubs? Zoiets?... Of zou het veel dieper gaan, zou er misschien een diep verlangen bij hen gewekt zijn? Regelmatig gebeurde het dat Jezus Zich afzonderde van Zijn leerlingen en tot Zijn Vader ging bidden. Soms was Hij zelfs de hele nacht weg. En soms hoorden zij Hem ook bidden, zo verbonden met Zijn Vader, zo'n hecht, intieme band met de hemelse Vader..., dat wilden zij ook! Wordt u ook niet soms jaloers op mensen die zo'n persoonlijke relatie met God lijken te hebben, die zo als een vriend tot God spreken en met God leven? Zou het zoiets zijn geweest? ... Of zouden zij dat hele bidden gewoon moeilijk hebben gevonden: wat is nu echt bidden? Hoe doe je dat nu? Wat wil God dat wij van Hem vragen en wat wij aan Hem zeggen?

'Heer, leer ons bidden'. Jezus geeft op het verzoek van Zijn leerlingen een voorbeeldgebed en in dit voorbeeldgebed – het Onze Vader – laat Hij zien waar het bidden voor is bedoeld. **Bidden is bedoeld om met God verbonden te mogen zijn... om dicht bij Hem te mogen zijn... om op Gods weg te mogen wandelen... om door Hem ingeschakeld te worden in Zijn werk... en te mogen leven in Zijn Koninkrijk.** Het gaat om de gerichtheid op God. *Uw Naam* worde geheiligd. *Uw Koninkrijk* kome. *Uw* wil geschiedde. Daar begint het gebed mee. En in de versie van het Mattheusevangelie, waar het Onze Vader iets langer is, eindigt Jezus daar ook Zijn gebed mee: 'want van U is het Koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid, amen.' **Met het bidden proberen wij dus niet God naar ons toe te halen, om Zich met ons dagelijks leven te bemoeien en om voor ons een aantal zaken op te lossen die wij niet voor elkaar krijgen (Heere, wilt U dit..., Heere, wilt U dat...), nee, met het bidden proberen wij naar God op te klimmen..., om ons op God te richten, op Zijn Koninkrijk, op Zijn eer, op Zijn wil.** De beweging is dus precies andersom dan wij misschien zouden denken: God moet niet naar ons toe komen, wij verzoeken Hem niet om af te dalen en Zich over ons leven te bekommeren..., nee, wij mogen in het gebed tot God gaan en ons op God en Gods zaken richten. En als wij ons zo op God richten, dan mogen wij ook wel onze vragen meenemen, onze noden, onze diepe verlangens..., gelukkig mag je die dingen aan God voorleggen... maar dat is wel pas vers twee. 'Geef ons heden ons dagelijks brood', 'geef ons wat wij vandaag nodig hebben', dat staat niet bovenaan in het gebed van Jezus. Nee eerst: *Gods Naam*. *Uw Naam* worde geheiligd. *Gods Koninkrijk*. *Uw Koninkrijk* kome. *Gods wil*. *Uw* wil geschiedde.

Door onze ogen te sluiten en onze handen te vouwen – of op welke manier wij ook bidden – stappen wij *Gods ruimte* binnen. Daar is het bidden dat Jezus ons leert voor bedoeld. Om die verbinding met God te zoeken. Om ons te richten op waar het werkelijk om gaat. Om door God ingeschakeld te worden in Zijn werk. Om door God aan de hand meege-nomen te worden op Zijn weg door de wereld.

Ik probeer het even met een beeld nog duidelijker te maken: als ik bid, dan vraag ik dus niet aan de hoogste Koning om even bij mij thuis langs te komen om wat problemen van mij op te lossen. Als ik bid, dan klopt ik als het ware op de deur van Gods werkkamer en gaat die deur voor mij open. Ik mag bij Hem komen. Door mijn ogen te sluiten en mijn handen te vouwen mag ik Gods Koninklijke werkkamer binnenstappen. 'Klopt en u zal opengedaan worden' Ik mag een moment heel dicht bij Hem zijn. Om stil te zijn van verwondering, of Hem juist te prijzen en te eren. Om inzicht te krijgen in Zijn werk en te vragen naar Zijn plannen. Om te zoeken en te vragen hoe ik Hem de Koning kan dienen. Om meegenomen te worden in Zijn Koninklijke werk, op Zijn Koninklijke weg door de wereld. Misschien ook wel iets over mijzelf vertellen, dat mag ook als ik bij Hem op bezoek ben, maar prachtig hè: door mijn handen te vouwen en te bidden mag ik op bezoek bij de allerhoogste Koning en mij wanen in Zijn paleis!

Even een paar dingen onderstrepen:

Bidden is dus eigenlijk echt heel mooi, een geschenk! Dat zeg ik even met nadruk, want het onderwerp 'bidden' voelt soms zo zwaar. Want je kent het wel: het gevoel dat je eigenlijk niet genoeg bidt. De herhaaldelijke oproep in de kerk om nog meer te bidden. Eigenlijk moet je overal voor bidden. En verder: bidden is soms gewoon zo lastig. Je gebeden zijn vaak prutswerk... Nu, zet even al die mitsen en maren aan de kant en laat tot je doordringen: *bidden is een geschenk*. God wil u, God wil jou uitnodigen om Zijn Koninklijke werkkamer binnen te komen. Om daar samen met Hem te zijn..., om naar Gods plannen te vragen... om Gods plan met jouw leven te vinden. God nodigt jou uit. Ook om te horen hoe *jij* je voelt en wat je lastig valt. Dat weet God wel, natuurlijk. Maar wat is het heerlijk als je jezelf even uit mag spreken, dat je woorden mag geven aan je verdriet, dat je stem mag geven aan je boosheid of frustratie, of dat je het uit mag jubelen omdat je zo gelukkig bent. God heeft ons gebed niet nodig, inderdaad. Gods redt het Zelf wel, los van al onze vragen en verzoeken, ons roepen en pleiten. Maar God heeft in Zijn Goddelijke wijsheid en liefde het goed gedacht om u en mij in Zijn werkkamer uit te nodigen en deelgenoot te maken van de weg die Hij met deze wereld gaat..., deelgenoot van Zijn Koninkrijk en Koninklijke werk. Vergeet dus nooit: bidden is een cadeau, een prachtig geschenk wat de hemelse Vader ons heeft gegeven om met Hem in verbinding te staan.

Bidden is allereerst een geschenk! Een geschenk voor iedereen. Voor die academisch geschoolde jongvolwassene die aan het promoveren is. Maar ook voor dat meisje van vijf dat zo heel eenvoudig bidt. Voor die vader die heel moeilijk woorden kan vinden. Maar ook voor die vrouw op heel hoge leeftijd, die stil op haar kamer bidt. Bidden is een geschenk voor ons allemaal, niemand uitgezonderd!

Het tweede waar ik vervolgens een streep onder wil zetten, is dat het in het gebed dus draait om God..., om Gods wil, Gods plannen, Gods weg... en niet zozeer om onze eigen wensen en verlangens. Je ziet het bijvoorbeeld ook in de brieven van Paulus. Als Paulus in zijn brieven schrijft dat hij voor de gemeente bidt, dan schrijft hij dat hij bidt en dankt voor het geloof, voor de geloofsgroei van de gemeenteleden. Dat gemeenteleden kracht mogen ontvangen, sterk mogen staan, dat zij God mogen dienen, dat zij vol liefde mogen zijn naar elkaar en naar de wereld en dat zij de hoop op het eeuwige leven niet zullen vergeten. Dat zijn de gebedspunten van Paulus. Nergens in zijn brieven lezen wij dat Paulus heeft gebeden dat de geloofsvervolgelingen op zal houden in Rome, dat de gemeenteleden een rustig leven zullen krijgen in Korinthe en dat alle christenen in Efeze een baan zullen hebben en gezond zullen blijven en rust zullen ervaren in hun leven.

Ik denk ook aan de twee voorbeelden die Jezus noemt. Jezus noemt het voorbeeld van een man die midden in de nacht bij zijn buurman op de deur aanklopt om een paar

broden te vragen. Dat deed die man niet omdat hij een filmpje aan het kijken was en plotseling merkte dat hij niets te knabbelen had..., nee, die man kreeg een vriend op bezoek. En volgens de regels van gastvrijheid in het Midden-Oosten kan je een reiziger niet met lege handen ontvangen. Je moet hem van eten en drinken voorzien, anders is het een schande. Die man ging er dus midden in de nacht op uit om gastvrij te zijn, om zijn naaste te dienen. En dat mocht hem wat kosten. Daarvoor wilde hij wel dat slechte humeur van zijn halfslaperige buurman incasseren. Hij ging op pad, midden in de nacht. Hij klopte vastberaden aan. Niet voor zichzelf. Nee, *om een naaste te kunnen zijn*.

Ook het tweede voorbeeld van Jezus laat zien dat het in ons bidden niet om onze eigen wensen en verlangens gaat. Jezus zegt in Zijn tweede voorbeeld: wie geeft zijn kind dat om brood vraagt nu een steen? Niemand toch? Nou, als u die zondig bent, uw kinderen goede gaven weet te geven, hoe meer zal de hemelse Vader *de Heilige Geest* geven aan hen die tot Hem bidden? ... Als Jezus zegt: 'bid en je zal gegeven worden, zoek en je zult vinden', dan bedoelt Hij dus niet: vraag maar raak en je kunt de artikelen op je verlanglijstje vervolgens een voor een afstrepen. Jezus bedoelt: als je God zoekt..., Zijn Koninkrijk... Zijn wil..., als je met het oog daarop bidt en daarnaar verlangt..., dan zal je Gods gaven ontvangen op de weg die je in je leven hebt te gaan. Als je op God bent gericht, op Zijn Koninkrijk, Zijn wil, Zijn eer..., dan zal je Zijn Geest mogen ontvangen, dan zal je Zijn aanwezigheid mogen opmerken, Zijn kracht ervaren, Zijn nabijheid voelen.

Het gebed is een geschenk van God. Een prachtig geschenk... om met God verbonden te zijn. Bidden, dat is kloppen op Gods werkkamer om binnengelaten te worden... om Gods plannen te ontdekken... om Gods wil met je leven te verstaan... om God te eren, te vragen, te dienen en te danken. En ik weet zeker: als u en ik met deze intentie zullen bidden, dan zal er wat gaan gebeuren in je leven. Dan zal er wat gaan veranderen! Of je situatie zal veranderen, dat weet ik niet. Soms wel. Soms niet. God is een goede Vader Die onze gebeden beantwoordt. Maar een goede, een echte vader geeft zijn kinderen niet alles wat zij vragen. Dat begrijpen kinderen niet altijd, dat is aan de wijsheid en de zorg van de vader toevertrouwd waarom zij sommige dingen wel gelijk ontvangen en andere dingen niet. Of je situatie dus altijd zal veranderen..., ik denk het niet. Maar als u en ik zo zullen bidden – als wij met gesloten ogen en gevouwen handen Gods Koninklijke werkkamer betreden, dan zal er iets veranderen... **dan zullen wijzelf allereerst veranderen**. Je zal anders uit die Koninklijke werkkamer komen, dan je de kamer was binnengekomen. Want door zo te bidden leer je namelijk waar het om gaat in je leven. komt een nieuwe ordening, een heroriëntatie in je leven. Je zult dingen anders gaan prioriteren in je leven: bepaalde dingen zullen steeds meer aandacht in je leven krijgen en aan andere dingen zal minder ruimte in je leven worden gegeven. Er Je zult leren waar het om gaat in je leven. En waar het God om gaat in deze wereld. Je zult je daarop gaan richten in het gebed..., maar ook in je dagelijkse leven. ... Als je zo bidt, zul je ook steeds meer jezelf leren kennen en leren op welke fronten je een strijd met jezelf te strijden hebt. Zo te bidden, zoals Jezus ons leert..., dat vormt je leven, dat leert je keuzen maken, dat maakt je geloof zuiver en sterker.

Wat een prachtig geschenk heeft God ons gegeven! En zo noodzakelijk voor ons geloof! Ik hoop dat wij dit seizoen samen met de discipelen aan de slag zullen gaan: 'Heere, leer ons bidden'. 'Laten wij bidden'. Kloppen op de deur van Gods Koninklijke werkkamer. Om Zijn plannen te verstaan, Zijn wil te ontdekken, Zijn leiding te ontvangen en Zijn nabijheid te mogen ervaren.